



Tiltakstrapp for barn og unge i Elverum kommune



Metodebeskrivelse

– Tiltakstrapp for barn og unge i Elverum kommune

Mer forebygging fremfor reparasjon

- fordi det gir mer mestring for innbyggerne til en lavere kostnad enn å reagere først når noe må repareres.

Tidlig innsats og forebyggende tiltak har høyere effekt og koster mindre enn å reparere – både for den enkelte innbygger og for lokalsamfunnet.

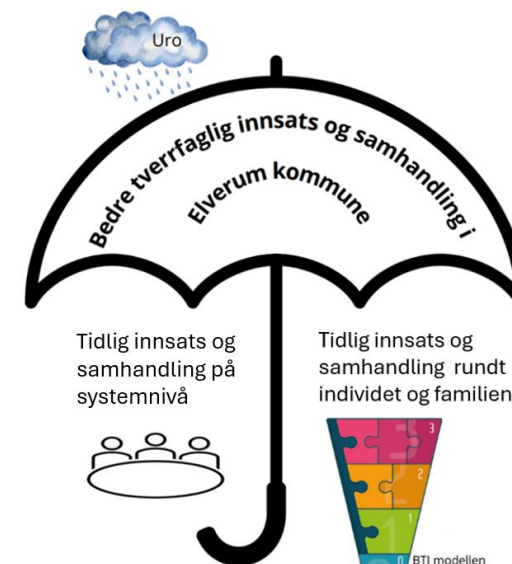
Ambisjonen er at Elverum kommune tar aktive grep for å styrke de lavere trinnene i innsatstrappen ved å gjøre smarte grep øverst i trappen.

Bedre tverrfaglig innsats og samhandling

Tiltakstrappen er et verktøy til Strategisk plan for oppvekst, som gir oversikt over tiltak og tjenester til barn og unge i Elverum. Tiltakstrappen skal bidra til å styrke tverrfaglig forebyggende arbeid og tidlig innsats, for å bidra til å nå det overordnede målet fra Strategisk plan for oppvekst:

Elverum er et trygt, inkluderende og utviklende samfunn for alle barn og unge

Elverum har et helhetlig system for forebyggende arbeid og tidlig innsats. For barn og unge arbeider vi etter modellen Bedre Tverrfaglig Innsats og Samhandling (BTI og BTS). Tiltak og tjenester er lett tilgjengelig og raske til å mobilisere kompetanse og ressurser for å forhindre uønsket utvikling og dempe konsekvenser av faktorer som påvirker barn og unges helse og utvikling negativt. Vi jobber systematisk med risikogrupper for å motvirke sårbarhet som en konsekvens av psykiske problemer, konflikter i hjem og samfunn, manglende tilhørighet og oppvekst i vedvarende lavinntekt.



Tverrfaglig og tidlig innsats i livet eller hendelsesforløpet, Forebyggende tiltak

Tiltakstrapp

som verktøy for tverrfaglig samhandling i laget rundt barnet

Trinnene i tiltakstrappen



- Trinn 1-3 er åpne tilbud, som kommunens innbyggere kan benytte seg av når de selv ønsker. Det starter med universelle lavterskel tilbud som er tilgjengelig for alle på trinn 1.
- Trinn 2 er mer selektivt rettede tilbud, som er lavterskel og lett tilgjengelig, men rettet til mer sårbare grupper.
- Trinn 3 er lavterskel og lett tilgjengelige tjenester og tilbud, rettet til den enkelte og tilpasset den enkeltes behov.
- Fra Trinn 4 må innbyggere søke tjenester eller gjøre avtale med tjenesteyter. Her er også tiltak og tjenester hvor kommunen fatter vedtak og tildeler tjenester, i tråd med nasjonale tildelingskriterier.
- Fra trinn 5 tilbyr kommunen tjenester og tiltak for å muliggjøre for innbyggere å bo hjemme.
- Fra trinn 6 tilbyr kommunen botilbud utenfor hjemmet.
- Trinn 7 er spesialiserte botilbud med forsterkede tiltak.

Tverrfaglig og tidlig innsats i livet eller hendelsesforløpet, Forebyggende tiltak



TRINN 1

Attraktivt og inkluderende lokalsamfunn

Alle med-løpet under «Mitt Elverum» 2024 på Elverum ungdomsskole. Foto: Maria Nyheim

Trygghet, trivsel og utvikling

Mål: Elverum skal være et godt og sunt sted å leve hvor innbyggerne trives og deltar i sitt lokalmiljø.

Elverum kommune skal bidra til:

- En trygg oppvekst med inkludering og mestring
- Arbeid og aktivitet med mening og tilhørighet
- Et aktivt samfunnsliv med deltagelse og medvirkning
- Høy livskvalitet og gode arbeidsmuligheter
- Et velfungerende sentrum med universell utforming og gode møteplasser
- Fellesskap og tilhørighet på tvers av kulturer og generasjoner.

Trinn 1 – Attraktivt og inkluderende lokalsamfunn for alle

Trygghet, trivsel og utvikling - universelle tjenester og tiltak, for alle



ARENAER

- Barnehage
- Skole, inkl. SFO 1-4 klasse

RÅD OG VEILEDNING

- Helsestasjon og skolehelsetjenesten
- Helsestasjon for ungdom
- Fastlege
- Legevakt
- Forebyggende og oppsøkende politikkontakt
- Råd og veiledning (Nav)

MØTEPLASSER, KULTUR- OG OPPLÆRINGSARENAER

- Ungdommens hus
- Kulturskole
- Bibliotek
- Kulturhus
- Frivillighetssentralen
- Trossamfunn

FRILUFTSLIV, IDRETT OG FYSISK AKTIVITET

- Fritidsaktiviteter
- Idrett
- Svømmehall
- Aktivitetsområder - lekepark ved Rådhusplassen og Restvold, skatepark, sykkelpark
- Jakt, fiske og friluftsliv

TILTAK

- Natteravn
- Fritt frem
- Ferieklubben
- Åpen hall
- Leksehjelp i skolen
- Den kulturelle Skolesekken



TRINN 2

Helsefremmende og forebyggende aktiviteter

Deltakelse og selvstendighet

Mål: Barn og unge med økt risiko får støtte til å ta gode valg for egen helse, læring, utvikling og deltakelse i fellesskap – også med tanke på framtiden

Elverum kommune skal bidra med:

- Legge til rette for samarbeid mellom barn, unge, foresatte, skoler, fritidsaktører og tjenester for å skape trygge og inkluderende miljøer
- Fremme god fysisk og psykisk helse i samarbeid med barn, unge og frivillige organisasjoner
- Sørge for at barn og unge enkelt finner informasjon om hva som styrker helse, trivsel og læring
- Tilby lett tilgjengelige møteplasser og aktiviteter som er tilpasset barn og unge med økt risiko for utenforskap
- Redusere sosiale ulikheter gjennom tiltak innen utdanning, fritid, helse og inkludering
- Ha fokus på tidlig innsats for å forebygge utfordringer før de oppstår
- Fange opp bekymring tidlig og iverksette nødvendige tiltak i samarbeid med familien og relevante tjenester

Trinn 2 - Helsefremmende og forebyggende aktiviteter

Deltakelse og selvstendighet - selektive tjenester og tiltak rettet mot grupper



RÅD OG VEILEDNING

- Jordmortjenesten
- Familievernkontoret Øst, beliggende på Hamar
- Miljøterapeuter i skole
- Kjentmann
- Grip Ung
- Grip – fra 18 år
- Politikontakt
- Tildeling og koordinering av helse- og omsorgstjenester
- Barnefysioterapeut
- Barneergoterapeut
- Flyktninghelsetjeneste
- NAV - ungdoms koordinator
- Oppfølgingstjenesten i videregående opplæring

KURS OG GRUPPEAKTIVITETER

- Språk og leseveiledere (SLV)
- Fleksibel identitet (Flexid)
- Barselgrupper – helsestasjon
- Godt samliv – for førstegangsforeldre
- Fødselsforberedende kurs
- Småbarnstreff - babysvømming og babysang
- Aktiv sommer for barn og unge
- Fritidstilbud etter skolen Frivilligsentralen
- Foreldreveiledningsprogram PIT og Barne- og familietjenesten

AKTIVITETSTILBUD I SAMARBEID MED FRIVILLIGE ORGANISASJONER OG NÆRINGSLIVET

- Frivilligsentralen – organisert aktivitet
- Sommerjobb for ungdom
- Kulturtilbud
- Organiserte fritidsaktiviteter

VIRKEMIDLER

- Rus og kriminalitetsforebyggende arbeid (SLT)
- Frisklivssentralen – gravid- og barseltrening
- Tolketjenester
- Smittevern og vaksinasjon
- Universelle og inkluderende barnehage- og skolemiljøer
- Kompetanseløftet for spesialpedagogikk / inkluderende praksis
- Sosialfaglige medarbeidere i skole
- Tilskudd til lag og foreninger
- Gruppetilbud for foresatte
- Redusert foreldrebetaling i barnehage / moderasjonsordninger
- Helhetlig plan for oppvekst

TRINN 3

Forebyggende lavterskeltilbud – mestre eget liv

Aktiv i eget liv

Mål: Barn og unge opplever mestring i eget liv

Elverum kommune skal:

- Bidra til at barn og unge får mulighet til å ta ansvar for egen helse og trivsel, med fokus på deres egne ressurser og erfaringer
- Skape god dialog og forventningsavklaring mellom barn, unge, foresatte og tjenester
- Samarbeide på tvers av tjenester slik at oppfølging av barn, unge og familie blir helhetlig og koordinert
- Sørge for at riktig støtte gis til riktig tid, på en måte som er lett tilgjengelig og lavterskel
- Ha tilgjengelige økonomiske støtteordninger slik at alle barn og unge kan delta i aktiviteter og fellesskap

Trinn 3 – Forebyggende lavterskeltilbud – mestring i hverdagen

Aktiv i eget liv – individuelle lavterskel tjenester og tiltak



RÅDGIVNING- OG KOORDINERING

- Tidlig innsatsteam barnehage (PIT)
- Bosetting og integrering - Flyktningetjenesten
- Kreftkoordinator
- Psykososialt kriseteam
- Grip Ung
- Grip - fra 18 år
- Regionalt overgrepsmottak SSHI Elverum
- NOK Elverum, senter ved seksuelle overgrep
- Ruskonsulent - fra 18 år
- Barnefysioterapeut
- Barneergoterapeut, inkl. syns- og hørselskontakt
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) rådgivning før henvisning
- Oppfølgingstjeneste i videregående skole

LAVTERSKELTILBUD

- Nav - Ungdomskoordinator
- Helsestasjon for ungdom
- Hjelpemiddelformidling
- Krisesenter, interkommunalt på Hamar
- Rask psykisk helsehjelp (RPH), assistert psykisk helsehjelp fra 18 år
- Miljøterapeuter i skolen

STØTTEORDNINGER

- Et annerledes juletre
- Aktivitetsfondet – økonomiske støtte til deltakelse i fritidstilbud for 0-24

TRINN 4

Meningsfull og inkluderende hverdag



Fra forestillingen Dracula i 2024, med Elverum barne- og ungdomsteater og Fyrverkeriet kulturskole. Foto: Maria Nyheim

Opplæring, aktivitet og arbeid

Mål: Barn og unge i Elverum får støtte til å leve et meningsfullt liv og oppleve mestring i hverdagen

Elverum kommune skal:

- Støtte og veilede barn og unge slik at de får mulighet til å ha en meningsfull hverdag, tilpasset deres behov og ressurser
- Møte behovene til barn og unge gjennom godt samarbeid mellom tjenester, felles forståelse og nødvendig kompetanse
- Sikre inkluderende og likeverdige tjenester som gir barn og unge med vedtak eller henvisning reell deltakelse og utviklingsmuligheter

Trinn 4 – Meningsfull og inkluderende hverdag

Opplæring, aktivitet og arbeid – individuelle tjenester og tiltak med henvisning eller vedtak



TILRETTELAGT OPPLÆRING

- Spesialpedagogisk hjelp i barnehage
- Individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) i grunnskole og voksenopplæring
- Forsterket språkopplæring i skole
- Språktrening i arbeidspraksis -Elverum læringscenter
- Utvidet SFO-tilbud 5-7 klasse
- Personlig assistanse i skole
- Redusert foreldrebetaling barnehage og SFO

- Støttekontakt
- Avlastning

VEDTAKSBASERTE TILTAK I BARNEVERN

- Støttekontakt
- Avlastning
- Besøkshjem
- Støtte til fritidsaktiviteter
- Familieråd barnevern

HELSE- OG OMSORGSTJENESTER 0-25 år

- Psykolog (individ)
- Barne- og familietjenesten – familieveiledning individ
- Behandling av lette til moderate psykisk helseutfordringer
- Barnefysio- og ergoterapeut
- IP-koordinator
- Barnekoordinator
- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

TRINN 5

Hjelp til å leve godt hjemme

Målrettede, fleksible og tidsbegrensede tiltak i hjemmet

Mål: Barn og unge i Elverum lever et best mulig liv i eget hjem med fleksible og tverrfaglige tjenester som møter behovet for hjelp og oppfølging i eget hjem.

Elverum kommune skal:

- Styrke den enkelte sin evne til å leve selvstendig og mestre livet i eget hjem
- Legge til rette for at barn og unge med funksjonsnedsettelser, får bo hjemme sammen med familien så langt det er mulig. Kommunen og foreldre/foresatte samarbeider om omsorgsansvaret
- Sikre familiestøtte og praktisk bistand som styrker omsorgspersoners evne til å stå i omfattende omsorgsoppgaver over tid
- Sikre helhetlige og koordinerte tjenester
- Sørge for at barn og unge som lever under forhold som kan skade helse og utvikling, får et tilbud om nødvendig hjelp og omsorg til rett tid
- Bidra til forebygging, rehabilitering og habilitering for å opprettholde den enkeltes fysiske og psykiske funksjonsnivå i hjemmet

Trinn 5 – Hjelp til å leve godt hjemme

Målrettede, fleksible og tidsbegrensede tiltak i hjemmet



OPPLÆRING OG VEILEDNING

- Familieveiledning i hjemmet og hjemmebasert behandlingstilbud for familier, egne miljøterapeuter og kjøp av eksterne tjenester (PMTO og MST)
- Foreldreveiledning: COSP, ICDP, PYKK, MARTE MEO

MÅLRETTET HELSEHJELP, HABILITERING OG REHABILITERING

- Helsetjenester i hjemmet (hjemmesykepleie) til barn og unge
- Støtte og oppfølgingssamtaler rus og psykisk helse fra 18 år
- Barnevernstjenesten kontrolltiltak; hjemmebesøk og ruskontroll
- Barneergoterapi
- Barnefysioterapi
- Brukerstyrt personlig assistent (BPA)
- Familieråd - barnevern

PRAKTISK BISTAND

- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- Støttekontakt

STØTTEORDNINGER

- Koordinator/ barnekoordinator og individuell plan (IP)
- Omsorgsstønad

- Moderasjonsordninger barnehage - sfo
- Hjelpemiddelsentral
- Frivilligsentral

UTVALGTE DIGITALE VIRKEMIDLER

- Helsenorge.no
- Digital undervisning for barn
- Kommunikasjonsverktøy (IP)
- Utrednings- og behandlingsteknologier
- Tolketjenester via video eller telefon

TRINN 6

Omsorgstiltak utenfor hjemmet

Målrettede og fleksible tiltak utenfor hjemmet

Mål: Barn og unge kan i perioder ha behov for botilbud utenfor hjemmet.

Elverum kommune skal:

- Gi tilpasset botilbud utenfor hjemmet
- Styrke den enkelte sin evne til å leve selvstendig og mestre livet utenfor hjemmet
- Sikre familiestøtte og praktisk bistand som styrker omsorgspersoners evne til å stå i omfattende omsorgsoppgaver over tid
- Sikre helhetlige og koordinerte tjenester
- Sørge for at barn og unge som lever under forhold som kan skade helse og utvikling, får et tilbud om nødvendig hjelp og omsorg til rett tid
- Bidra til forebygging, rehabilitering og habilitering for å opprettholde den enkeltes fysiske og psykiske funksjonsnivå utenfor hjemmet

Trinn 6 – Omsorgstiltak utenfor hjemmet

Målrettede, fleksible og tidsbegrensede tiltak utenfor hjemmet



TIDSBEGRENSET OPPHOLD

- Beredskapshjem
- Besøkshjem
- Fosterhjem
- Foreldre- og barn senter (barnevernet)
- Avlastning (helse)
- Bofellesskap for enslige mindreårige flyktninger

STØTTETJENESTER

- Fysio- og ergoterapitjenesten

TRINN 7

Boliger og institusjon - spesialiserte plasser

Botilbud med forsterkede tiltak

Mål: Barn og unge med store og sammensatte behov får tilgang til spesialiserte botilbud

Elverum kommune skal:

- Ivareta innbyggere med behov for spesialiserte tjenester med forsterket bemanning og fagkompetanse.

7 Bolig og institusjon – spesialiserte plasser

Botilbud utenfor hjemmet med forsterkede tiltak



BOLIGER

- Spesialisert/forsterket fosterhjem

SPESIALISERTE INSTITUSJONSPASSER

- Barnebolig (Vestly)
- Kjøp av plass på barnevernsinstitusjon/omsorgsinstitusjon for barn og unge (akutt, omsorg eller adferd)